

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וישב (פסוק) כ"א כסלו תשע"ז

החברותא בשאנן פנמי להברים גליון מס 519

פנינים יקרים

לך נא ראה את שלום אחיך וגו' (ל"ז, י"ד) נשאלת השאלה איך קרה ליוסף מה שקרה הרי שלוחי מצוה אין נזוקין? (קדושין ל"ט), כשמתבוננים רואים שלאמיתו של דבר לא נזוק יוסף כלל וכלל, מכירתו היתה לטובה כמו שאמר יוסף בעצמו אחרי מות אביו יעקב, ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה (נ, כ) הרי שלוחי מצוה אינן נזוקין, על יסוד זה אפשר לומר שיעקב מאן להתנחם דהרי לא יתכן שיוסף מת הלא שלוחי מצוה אינן נזוקין. (הרב"צ פירד)

והבור ריק אין בו מים (ל"ז, כ"ד) מדויק ברש"י אבל נחשים ועקרבים יש בו. והיינו מי שבהול ולהוט לעשות מעשהו בלא דעת ותבונה אזי אפילו בשעת תורה ותפלה מחשבותיו משוטטים בחיצונים וכל היוצא מפיו המה מלא פניות בלתי לחלוותי הארה כלל, כי העיקר תולה בזה שהחי יתן אל לבו ונפשו בכל פרמי עבודותיו לעשות נח"ד לבוא יתברך שמו.

ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו (ל"ח, א) רש"י: למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף? ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם ואמרו ליהודה אתה אמרת למכרו אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך. הנה יהודה היה יכול להשיב להם שאתם בעצמכם רציתם להורגו ואני הצלתיהו מן המיתה ומאידך אם הייתי אומר לכם להשיבו אל אביו לא הייתם שומעים לי ומ"מ יהודה קיבל את כל האשמה על עצמו באהבה. מכאן שלא ינסה האדם להמיל אשמה על אחרים. אדרבה וירד יהודה מאת אחיו כדי שלא להאשימם.

ויהי בעת ההיא וירד יהודה (ל"ח, א) ולהלן בפרשה (ל"ט, א) ויוסף הורד מצרימה, שתי הירידות הללו רמוזים לאורו של חנוכה היוורד למטה מעשרה והוא אורו של משיח בן דוד ומשיח בן יוסף היוורד אלינו בתוקפו של הגלות. ואנו זוכים לאור הנפלא הזה בחשכת ימות החול.

כי אם זכרתני אתך וגו' כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אותי בכור (מ, ט"ו) וצריך לדעת למה לא אמר יוסף כדברים האלה אל אדוניו פוסיפר? אלא ידע יוסף שעליו לתקן את החטא של הוצאת דיבה על עשרת אחיו וקיבל על עצמו מרצונו הטוב כבעל-תשובה אמיתי להיות עשר שנים בבית הסוהר ולכך רק לאחר שרציה את עונשו השתדל בפני שר המשקים.

ויו"א יעקב כי יש שבר במצרים (מ"ב, א) רש"י: ראה באספקלריה של קודש וכו' ולא היתה נבואה ממש להודיעו בפירוש שזה יוסף, כאשר האדם נמצא בנסיגות ובמצוקה לוקחים ממנו את כל האורות ולא נשאר לו רק הרושם, וזה מה שפירש רש"י על יעקב מחמת האבלות שבו לא נשאר מהאספקלריה המאירה רק רושם ולא נבואה ממש. וככל אשר יתחזק באמונה ובתמימות - הרושם יתחזק עד להתגלותו.

(רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל)

ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשכיר לכל עם הארץ (מ"ב, ר) יש לכון בפסוק זה כי הנה השכל של אדם נקרא יוסף היותו בחינת צדיק יסוד עולם (וה"ק) ורומז הכתוב ויוסף הוא השליט על הארץ כלומר כשהשכל שולט על הארציות שלא נגרר אחר הזמן. התועלת המגיע לו מזה הוא לגרום על ידי תורתו ותפלתו הורדת השפע בכל העולמות, והמשכת שפע וברכה מרום המעלות עד המדרגה התחתונה אל בחינת ארציות שלקח לעצמו משם רמזא דחכמה.

איתא בב"ר (ב, ד) שגלות יון נקרא חשך, המעם שמדליקים נרות חנוכה להראות שהקב"ה עשה עמנו נס והבדילנו מן הטועים שיושבים בחשך והולכים אחרי הטבע. לא כן אנחנו בני ישראל גם בתוך הארץ הנשמה הלזו. ובכל מעשינו הגשמיים אור לנו ע"פ תורה קדושה והמצוות שבכל מעשה ממעשינו תאיר לרגלנו מאשר ללכת בחשך אחרי התאוות.

(דברי חיים להרה"ק מצאנו ויע"א)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

2519

האשכ שחת הרא"ש ז"ל פירש קמ תל"ה הלא ל'ז'אס"ע"א.

עוסקים בלימוד זוהר, איך מביאים אותם לקרבן על המזבח של איחוד ה' בשלימות? איך מביאים אותם לכזה ביטול שממנו ישיגו את הכרת הבורא כמו שדוד המלך אמר "מבשרי אחזה אלוקה"? כי אחרי שאני תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם איך מגיע לשפל כמוני דף גמרא? איך מגיע אלי ללימוד זוהר? ו"מבשרי - אחזה אלוקה".

המצב הזה נורא עד מאד. ומזה שאחרי כ"כ הרבה אלפי דפי גמרא עדיין לא נגאלנו אפשר להווכח עד כמה שהמצב גרוע. אנו לא יכולים להתחבר עם עולם התורה מכיון שהעולם התחתון נמצא מאד בשפל, והם לא יודעים שהם הגורמים למצבו של העולם התחתון. כי באם הם היו לומדים גמרא במציאות השלימות, דהיינו במציאות הביטול ובמציאות של איחוד הוי", העולם התחתון לא היה נראה כך. לא היו גנבים ולא היו שודדים. היות שהם היו יכולים לקשר את שילוב הוי" של העולם התחתון. וזהו האסון שבעטיו אנו נמצאים בגלות כל כך הרבה שנים ועדיין לא נגאלנו.

אחים יקרים, עד מתי נהיה בגלות? עד מתי כל אחד יחפש את הכבוד שלו ולא יסכים לוותר על מחשבה אחת? למה שלא יגיע לשפלות יחד עם החבר? למה שלא ירצה להגיע להכרה שהוא הבריה המאוסה בעולם? לדוד המלך התאים לומר "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם" ולנו לא מתאים להודות על האמת? הרי כל אחד שיביט בעצמו יראה איזה מאוס שהוא. למה

"חי וקיים" זה קודשא בריך הוא, ודוד המלך בעבודתו פרסם מציאות זו בעולם. אותה מציאות שאנו רק נדמה לנו שמכירים אותה אך אף אחד לא רואה ולא שומע. כי מחמת שאין אנו לומדים מה"בשרי" לכן לא מגיעים ל"אחזה אלוקה". אנו לא לומדים מהדרגות של השפלות שלנו ולא לומדים מהפגמים שלנו. להיפך, כאשר נופלים בפגם אנו נשברים לחתיכות ומתרצים מאות תירוצים: זה לא אני, השני גרם לי. מחר אני יהיה יותר טוב. איך אתה יכול להיות יותר טוב? אדם הראשון אמר "אכלתי ואוכל עוד" ואיך אתה יכול להשתפר? מי אתה בכלל? מה אנו מה חיינו! "ונחנו מה כי תלינו עלינו" אמר משה רבינו.

מכל זה רואים אנו שתכלית הבריה היא שאדם יאבק עם עצמו עד שיגיע להכרה שיש בו עצבות, והוא מחפש שמחת הוללות בכדי להסתיר אותה. ושידע שכולנו מלאי עצלות, לא רוצים ללכת אם אין את הטבע שיגרום לי לרוץ. ועליו לדעת שאם יש לו הפרעות זה בגלל שהקדושה רוצה שיהיה מקושר אליה ומאוחד איתה, והשילוב הזה יהיה ע"י "מבשרי - אחזה אלוקה". בלא זה לעולם אי אפשר להגיע לתכלית ולהכיר שיש מציאות הוי". אפשר לדבר עליה אבל לא לחיות אותה. ומכיון שאנו לא מגיעים לתכלית הזו, לכן אנו נמצאים בגלות כ"כ הרבה אלפי שנים.

אלפי דפי גמרא מתגלגלים בכל הישיבות, מסתובבים להם יהודים שלילות שלמים

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

519

ממנו ואיננו. למה שאחד לא ילך לחבר להשיח את לבו: חברי היקר, מר לי מאד, אני גנב, אני גונב כל הזמן, אינני מסוגל לעזור לעצמי, אחי היקר תן לי עצה איך שלא אגנוב. אני יודע שאני מטבעי מוכרח לגנוב כי הרבש"ע ברא אותי בטבע הזה בכדי שעייז אתקן את השלימות שלי, עיי שאני מציאות גנב אני מוכרח להגיע אליו, והוא שולח לי סיבות לעצור אותי מלגנוב. למה בזמן שמגיע הסיבה לחפש ולגנוב אני לא חי באמונה, ונמשך אחרי התאוה שבוערת בי לעשר או המאה לירות שגנבתי. למה אני לא רואה שהרבש"ע שלח לי סיבה לעצור אותי מלגנוב בכדי שאשאל את עצמי: איך זה שלא גנבתי? הרי אני גנב. נולדתי גנב, ואמות גנב, ואני גנב, איך זה שלא גנבתי? ו"מבשרי" - מזה שלא גנבתי את העשר לירות - "אחזה אלוקה", אני רואה שיש בי מציאות שמחיה אותי ומנהיגה אותי, ואני מכיר שיש רבש"ע בעולם. ובזה כביכול הרבש"ע נהיה חי בעולם, מכיון שהוא נהיה מפורסם אצלי. כך אפשר להשיג שיש רבש"ע והוא נהיה "חי וקיים". מתוך שאני מכיר שאני גנב, ואני רוצה, ואיך זה שלא הרגתי ולא גנבתי ולא עשיתי כל רע, מזה אני רואה שיש סיבה המנהיגה אותי ומכיר שיש רבש"ע. אבל סתם לדבר שיש רבש"ע, מהסיפוק שיש לי בתורה, מהסיפוק שיש לי מזה שנתתי צדקה, זה לא רבש"ע, זוהי תאוה. זהו דמיון. להגיע לאמת אפשר רק באופן ש"מבשרי אחזה אלוקה", אז אהיה מוכרח להודות על האמת. המשך יבוא אי"ה

כשהוא רואה את הלכלוך של עצמו הוא נשבר? למה שלא יצעק: אבא, גועלד, תציל אותי, מה יהיה התכלית, את החיים שלי כבר כמעט עברתי ועדיין לא התחלתי בעבודה שלך. איפה אתה. מה אני משכנע את עצמי שיש אלקים בעולם הרי כל זמן שאיני מודה על האמת כאילו אין אלקים בעולם, הפה שלי רק מלהג ומדבר, ואני רוצה לרמות את העולם, לובש שטריימל וקפוטת וגארטל, ובעצם מתחפש כמו בפורים. אמנם צריך ללכת במלבושים אלו, וצריך לעשות מעשים טובים, אבל צריך לדעת שיש אלקים אמת בעולם ואנו עובדים את עצמנו לא אותו. אם אנו היינו עובדים את ה' לא היו בעולם כל השבע אומות שעומדים לבלוע אותנו, בכח התורה הם היו מתבטלים ובכלל לא היו מדברים אודותם. לא הם צריכים לדון אותנו, ולא הם צריכים לדבר מה יעשה בנו. כאלו פנים יש לנו שהאומות - שכולם רק דמיון - הם מדברים עלינו ומחליטים עלינו. באיזו גלות אנו נמצאים?

אבל אנו לא רוצים לשמוע את זה. כל אחד הולך לדרכו וטבעו ובגלל שהוא לא חי בשפלות שלו, ולא ב"אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם", הוא חושב שהוא האמת של העולם. לכן אנו שקועים בכזו גלות מרה. עד מתי - אחים - לא נוכל להתאחד באהבה שאינה תלויה בדבר, שאחד ילך לחבר לא בשביל ללוות ממנו כסף או בעבור שיעשה לו טובה, ואם הוא לא יכול לקבל ממנו הוא עוזב, הלוח ילך

בחנוכה נעשה ביתו של כל אחד בית המקדש ומקיים שם הדלקת הנרות כהדלקת המנורה בבית המקדש, וכל אחד מישראל נעשה כהן וכו'.

מדליקים נר חנוכה למטה מעשרה (שבת כא) והטעם להורות שקדושת מצוה זו מאיר עד למטה למטה, וגם במקומות החיצוניות והתאונות מאיר אור הקדוש לכל הרוצה להדבק בקדושה, ולא יכלו החיצוניים ויצה"ר לקום נגד הממחר והמקדש עצמו, גם שהוא שוכן בתוך מקום הזה.

(דברי חיים להרה"ק מצאנו זיע"א)

נר חנוכה מצוה בדוקא להאיר מבחוץ (שבת כא), לרמוז שהקב"ה מאיר גם למי שהוא מבחוץ כדי להכניסו לקדושה. והוא בדרך הארכת אפים ומדות של רחמים אע"פ שאינו הגון.

(דברי חיים להרה"ק מצאנו זיע"א)

...מה שלא היה שמן מהור בימי החנוכה נראה לכאורה רע ח"ו כי ימנע המצוה, אמנם אדרבה זה טובה גדולה כי כל עיקר כוונת המנורה וכי לאורה צריך? ורק להראות ששכינתו בתוכינו ועל ידי שממנו כל השמנים ניכר יותר האהבה ששכינתו בתוכנו על ידי השמן הנמצא שנדלק שמונה ימים, ובאמת כל דרכי השם עמנו על זה הדרך לטובתנו ורק שלא נתגלו לנו הטובות, ולעתיד במהרה בימינו יתגלה לנו טובו עלינו ונהודנו בכל נפשנו ולבבנו כמעשה גם החנוכה.

(מתוך פרי עץ חיים להאריז"ל)

להעבירם מחוקי רצונך, מהראוי לתת לב מה היתה כוונת הקליפה קליפת יון להשתדל להעבירם על החוקים דייקא ולא על המצוות שיש להם מעם. אלא הנה היוונים הרשעים הן המה העוסקים בחכמות חיצוניות כפילוסופיא וכו'. והנה זאת היא עצת הקליפה להמציא את המצוה לאיזה מושכל ושלא יקיימו המצוות בחוקה כדי שלא תבוא להם הישועה בחוקה שאז גם אם אין זכות בידם זוכים לישועה. על כן רצון הבוית"ש שאדרבה יתחזקו לקיים המצוות בחוקה כנ"ל. וזהו שתקנו חכמינו בנוסח ההוראה שרצו היוונים להעבירם מ"חוקי רצונך" - כלומר רצו להעבירם מחוקים אשר קיומם רצונך באופן המיוחד...

(בני יששכר)

הלל והוראה, הלל הוא השבח על מה שהקב"ה עוזר לאדם והוראה הוא להיפך שהאדם מודה על קלקולו כדי שלא יתגאה וידע כי הכל רק ממנו יתב"ש.

(שפת אמת)

ידוע מספה"ק דעיקר הארת חנוכה ביום השמיני - זאת חנוכה, דאז ההשלמה של הימים הנוראים דיום הכפורים כנגד הכה"ג. והובא מספר קב-הישר דהשמן שהדליקו בחנוכה לא היה שמן שנועד להדלקה אלא למשיחת כה"ג. נמצא בהדלקה דחנוכה קבלה הארת כה"ג שהיא הארה דיוהכ"פ שאז מתגלה בפועל המדרגה שקנו בחותם דיוהכ"פ לכן מסוגל יום זה לתשובה ולפקידת עקרות. (אמר המעתיק אולי האמור לעיל אחד הסיבות שמוה"ר אשר זיע"א הנהיג נסיעת זאת-חנוכה למירון).

(אוסרי לגפן)

בשביל חנוכת הבית אמר דוד המלך ע"ה ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי (תהלים ל) פירושו לפי מה שאמרו חז"ל שלא היה דוד ראוי לאותו מעשה רק להורות תשובה, וא"כ נעשה דוד דלת לשבים. וזה שאמר: ארוממך ה' כי דליתני כלומר עשית אותי דלת לשבים וזהו השייכות לחנוכת המקדש.

(אגרא דכלה)

אי"ה נוסעים למירון ב'זאת חנוכה'

יום שני ב' סבת תשע"ו

יוצאים בשעה 11.00 מרח' החשמונאים

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

